

LRF Konsults LÖNSAMHETSBAROMETER

JUNI 2017

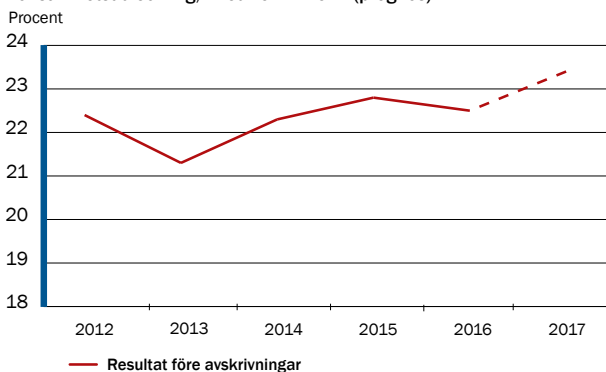

Positiv start på 2017 för de svenska småföretagen

I denna upplaga av LRF Konsults Lönsamhetsbarometer analyseras lönsamheten för svenska småföretagare inom fem olika branscher: bygg, fastighet, handel, service samt transport och logistik. Prognosen för 2017 pekar på en fortsatt positiv lönsamhetstrend, men under 2016 gick lönsamheten ned något i tre av branscherna. Inom handel och service noterades en liten lönsamhetsförbättring under året som gick.

I LRF Konsults analys av lönsamheten bland landets småföretagare som baseras på närmare 12 000 företag med 0–15 anställda, framgår att de svenska småföretagens lönsamhet backade något under 2016, från 22,8 procent av omsättningen till 22,5 procent. Det innebär ett trendbrott i den positiva utveckling som gällt sedan 2013. Prognosen för 2017 tyder dock på att lönsamheten återhämtar sig, att 2016 var ett mindre hack i kurvan och att den positiva trenden fortsätter i år. Prognosen för 2017 baseras på månadsbokslut från rullande tolv månadersdata som innehåller det första kvartalet 2017 och de tre sista kvartalen under 2016.

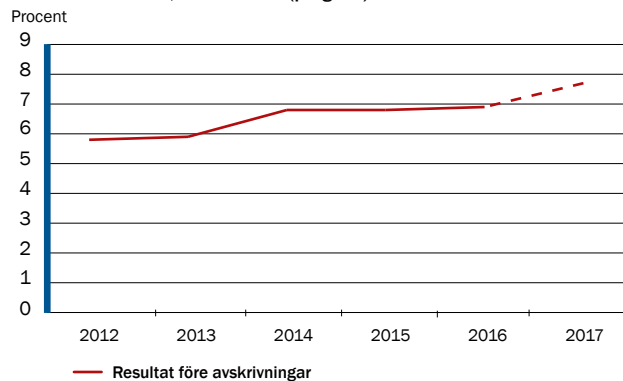
Lönsamhetsutveckling, riket 2012–2017 (prognos)

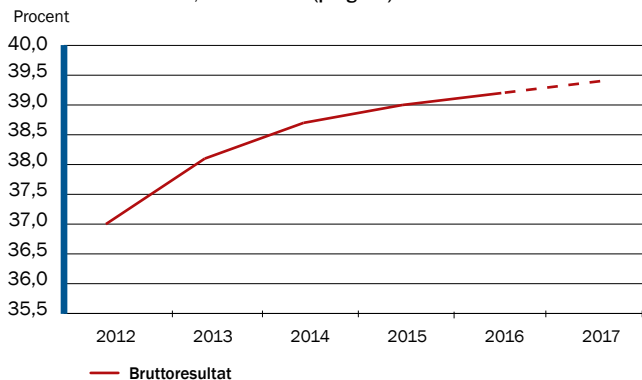
Rekordår för handeln – fortsatt god lönsamhetstrend

Lönsamheten för småföretagen inom handeln har stadigt förbättrats sedan 2012, och 2016 redovisade man den i genomsnitt högsta lönsamheten under perioden med 6,9 procent av omsättningen. Genom små ökningar varje år har lönsamheten stigit med 1,1 procentenheter sedan 2012. Den positiva trenden ser ut att fortsätta enligt prognosen för 2017.

Lönsamhet handel, 2012–2017 (prognos)

Bruttoresultat handel, 2012–2017 (prognos)

Lönsamheten inom handeln är dock betydligt lägre än inom andra branscher i Lönsamhetsbarometern, vilket främst förklaras av lägre marginaler på sålda varor; i genomsnitt redovisade småföretagen ett bruttoreultat på 70,3 procent av omsättningen 2016, vilket kan jämföras med 39,2 procent för företagen inom handeln. Men utvecklingen går åt rätt håll för handeln och sedan 2012 har småföretagen inom branschen förbättrat bruttoreultatet med 2,2 procentenheter. I kombination med att de fasta kostnaderna inte har ökat i samma takt under perioden förklarar det förbättrade bruttoreultatet lönsamhetsförbättringen i branschen.

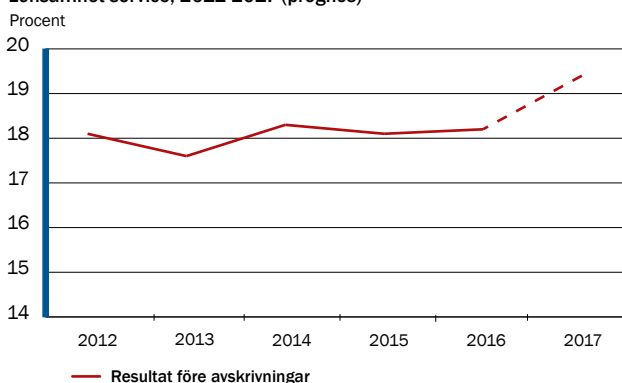
Totalt finns runt 1 100 handelsföretag med i undersökningen, spridda över flera olika underkategorier. Bland de största grupperna hittar vi butikshandel med kläder, butikshandel med blommor och andra växter, samt varuhus- och stormarknads-

handel. Totalt finns företag inom 130 kategorier och företagen är relativt jämt fördelade över kategorierna. Ingen enskild grupp företag utgör en större andel än 5 procent av de totala antalet handelsföretag, så den positiva lönsamhetsutvecklingen drivs inte av några enskilda kategorier inom handeln utan är en bred uppgång inom branschen som helhet.

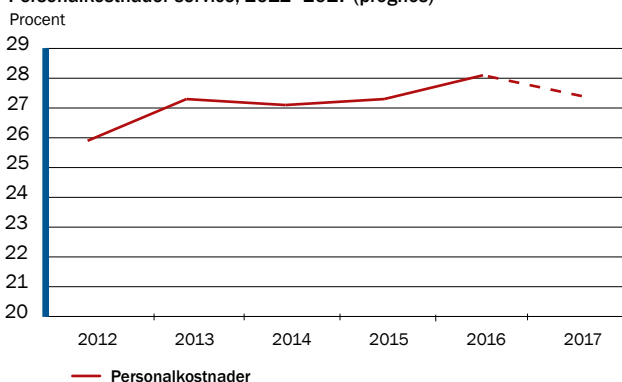
Stark start på 2017 för serviceföretagen

Serviceföretagen är den andra branschen i denna utgåva av Lönsamhetsbarometern som förbättrade sin lönsamhet under 2016, om än marginellt. I genomsnitt redovisade serviceföretagen en lönsamhet på 18,2 procent av omsättningen, en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med 2015. Prognosen för 2017 tyder dock på att småföretagen i branschen har haft en stark start på 2017 — lönsamheten över de senaste rullande tolv månaderna, med utgången av första kvartalet 2017, uppgår till 19,4 procent.

Lönsamhet service, 2012-2017 (prognos)

Personalkostnader service, 2012-2017 (prognos)

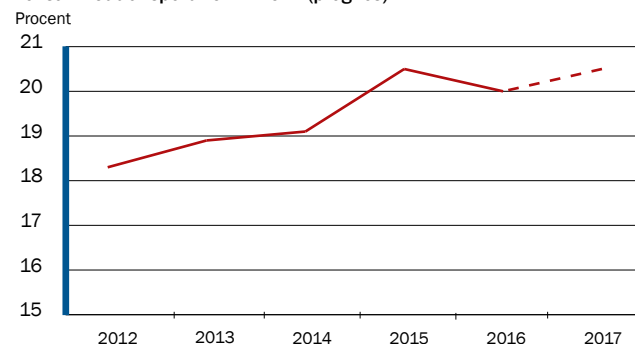
Över mätperioden har branschens lönsamhet legat relativt stabilt på strax över 18 procent av omsättningen, med undantag för en liten nedgång under 2013. Nedgången 2013 förklaras troligen av det nya kollektivavtal för frisörer som slöts 2012 och som innebär att garantilön infördes. Hårvårdsföretag är den klart största kategorin i urvalet och utgör drygt en tredjedel av serviceföretagen i Lönsamhetsbarometern. Under 2013 steg personalkostnaderna för branschen som helhet från 25,9 procent till 27,3 procent av omsättningen. Därefter har personalkostnaderna legat relativt stabilt mellan 27 och 28 procent av omsättningen.

Hårvårdsföretagens stora andel av urvalet kan också ge en förklaring till den stabila lönsamheten i servicebranschen; frisörbranschen är en mogen marknad och hår växer ju som bekant oavsett konjunkturläge. Även den näst största gruppen i urvalet, företag inom service och reparation av motorfordon är en bransch med relativt stabil efterfrågan, vilket kan förklara den stabila trenden i branschen.

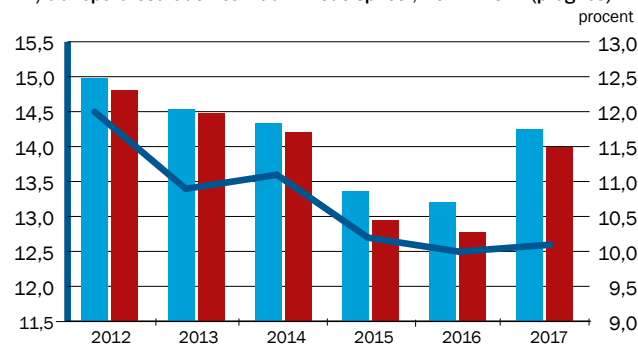
Tillfällig nedgång i transportbranschen 2016 men positiv trend ser ut att fortsätta 2017

Lönsamheten inom transportbranschen har haft en mycket positiv utveckling sedan 2012, men under 2016 skedde ett trendbrott och man redovisade något lägre lönsamhet än under 2015. I genomsnitt var lönsamheten bland småföretagen i branschen 20 procent av omsättningen under 2016. Prognosen tyder dock på att detta var ett tillfälligt trendbrott, lönsamheten under 2017 ser ut att återhämta sig till samma nivå som 2015.

Lönsamhet transport 2012-2017 (prognos)

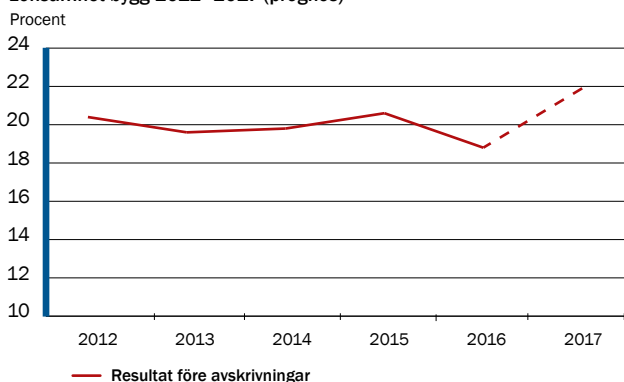
Bil/transportkostnader samt drivmedelspriser, 2012-2017 (prognos)

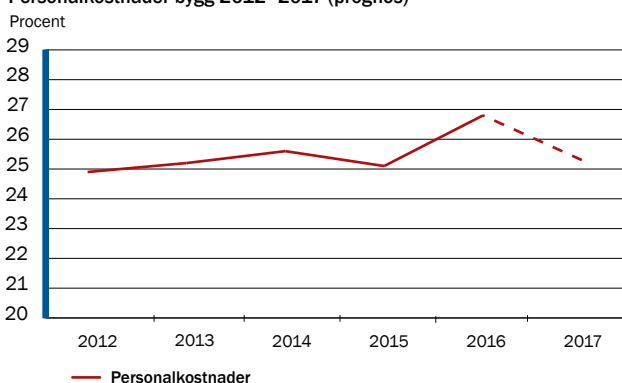
En viktig förklaring till den positiva utvecklingen sedan 2012 är de stadigt sjunkande kostnaderna för bil och transport – av naturliga skäl en viktig kostnadspost för företagen i branschen. Den viktigaste förklaringen till den tydliga trenden med sjunkande bil- och transportkostnader är priserna på drivmedel.¹

Den 1 januari 2016 höjdes energiskatten på både bensin och diesel med miljöklass 1, men trots det landade bil- och transportkostnaderna på den lägsta nivån under perioden. Under första kvartalet 2016 bottnade priset på råolja på en historiskt låg nivå, vilket bidrog till att drivmedelspriserna nästan tillbaka på samma nivåer som 2014, och trots att prognosen för 2017 endast innehåller siffror från årets första kvartal och tre kvartal från 2016 kan man skönja en ökning av bil- och transportkostnaderna bland branschens småföretag. Hur drivmedelspriserna utvecklas är svårt att sia om, men det verkar som om den rekordlåga noteringen 2016 markerade en vändning. Småföretagen inom transportbranschen kan sannolikt räkna med högre bil- och transportkostnader framöver och kan behöva se över andra kostnader för att hålla den goda lönsamheten uppe.

Lönsamhet bygg 2012–2017 (prognos)

Personalkostnader bygg 2012–2017 (prognos)

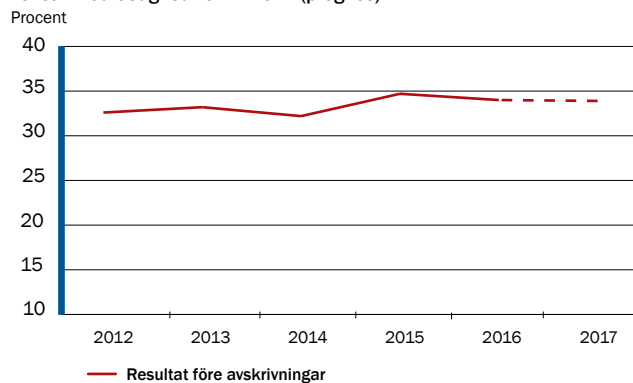
Fortsatt god lönsamhet i byggbranschen trots svagt 2016

Precis som inom transportbranschen redovisade byggföretagen lägre lönsamhet under 2016 än under föregående år. Inom byggbranschen var dock minskningen betydligt större och innebar den lägsta noteringen under mätperioden – 18,8 procent av omsättningen. Lönsamheten backar trots förbättrat bruttoresultat, och den enskilt största förklaringen till den sänkta lönsamheten var högre personalkostnader under 2016.

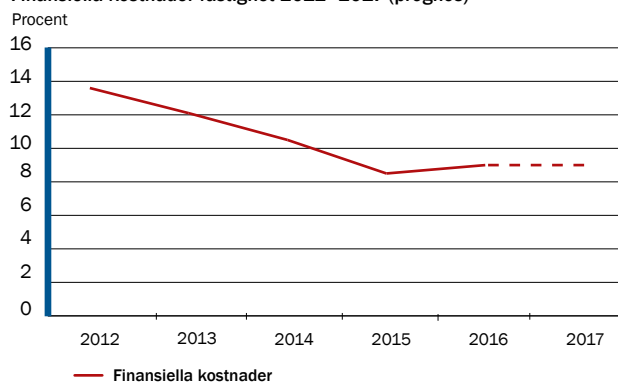
Det är viktigt att komma ihåg att alla siffror i Lönsamhetsbarometern är relativa i förhållande till omsättningen. En kraftig ökning som den vi ser för personalkostnader inom byggbranschen beror troligtvis snarare på vikande omsättning i kombination med något stigande personalkostnader än på kraftigt stigande kostnader för personal i absoluta termer. Inom byggbranschen ser vi just att omsättningen sjunkit något under 2016.

Byggföretagens försämrade omsättning under 2016 skulle till viss del kunna förklaras av nedtrappningen av ROT-avdraget från den 1 januari 2016. Enligt Skatteverket gjordes rekordmånga ROT-arbeten under 2015, med totala ROT-avdrag till ett värde av 19,8 miljarder kronor, jämfört med 16,9 miljarder året innan.³ Den aviserade sänkningen verkar ha medfört att fler ROT-arbeten jobb genomfördes under 2015 vilket kan ha mättat marknaden något under 2016. Den positiva prognosen för 2017 indikerar dock att efterfrågan är återställd, och i den rådande högkonjunkturen är det rimligt att anta att en nedtrappning av ROT-avdraget inte bör ha någon större effekt på hushållens vilja till och behov av renoveringar och ombyggnationer. Det bör dock noteras att en av de största grupperna inom byggbranschen i underlaget för urvalet utgörs av företag inom mark- och grundtjänster och dessa har inte påverkats av nedtrappningen av ROT-avdraget.

Lönsamhet fastighet 2012–2017 (prognos)

Finansiella kostnader fastighet 2012–2017 (prognos)

1 <http://spbi.se/statistik/priser/>

2 <http://www.nasdaq.com/markets/crude-oil.aspx?timeframe=5y>

3 <https://www.skatteverket.se/omoss/press/pressmeddelanden/riks/2016/2016/nyarekordforrotochrut.5.3810a01c150939e893f21285.html>

Låga finansiella kostnader fortsätter att stärka fastighetsbranschen

Fastighetsmarknaden i Sverige har uppvisat hög lönsamhet under de senaste åren, vilket även återspeglas bland branschens mindre aktörer. Lönsamheten har legat på en stabil nivå sedan 2012 och därefter planat ut under 2015 och 2016, vilket är en trend som tycks fortsätta in i 2017 där prognosen för året pekar på att resultatet före avskrivningar blir något lägre än 2016. I övrigt är det värt att notera att branschen är den enda i undersökningen där personalkostnaderna uppvisar en nedåtgående trend, och står för en allt lägre andel av kostnaderna. Fastighetsbranschen skiljer sig från övriga branscher på flera

sätt, i synnerhet genom att finansiella kostnader utgör en betydligt högre andel av de totala kostnaderna. Låga finansiella kostnader fortsätter alltså att stärka landets mindre fastighetsbolag, som framförallt bedriver verksamhet inom uthyrning och förvaltning. Att de finansiella kostnaderna för branschen har gått ner över åren har sannolikt att göra med att reporäntan kontinuerligt sänkts och sedan februari 2015 varit negativ. Efter tre år av sjunkande finansiella kostnader vände kostnaderna dock något uppåt under 2016, och ligger nu stabilt runt 9 procent. Givet riksbankens signaler och konjunkturläget är det sannolikt att de finansiella kostnaderna precis som reporäntan har bottnat för att troligtvis vända uppåt i framtiden.

Tre tips till Sveriges småföretagare

Efter några år av god lönsamhetsutveckling ser vi i flera av branscherna i undersökningen, och även bland småföretagen generellt, vikande lönsamhet under 2016. Småföretagen inom handel och service fortsätter dock att gå starkt, och prognosen för 2017 tyder på en stark start på året för Sveriges småföretagare. För att hjälpa småföretagarna bygga vidare på den starka inledningen på året, och ta ny fart under hösten och åren framöver, listar vi tre tips som kan hjälpa småföretagarna:

1. Digitalisering. Digitala lösningar möjliggör ofta ett mer kostnadseffektivt arbetssätt. Entreprenörer kan också lägga mindre tid på administrativa uppgifter och mer tid på att utveckla verksamheten. Idag finns system som gör det möjligt för småföretagare att sköta allt från löpande bokföring till försäljningsprognoser, direkt i mobilen.

2. Smart marknadsföring via sociala medier. När intäkterna och lönsamheten viker är det viktigt att fundera på hur man kan nå ut till nya kunder och informera existerande kunder om nya produkter och tjänster. Som småföretagare kan marknadsförings-

budgeten vara begränsad, och i Lönsamhetsbarometern ser vi att småföretagen lägger en allt mindre andel av omsättningen på reklam och försäljning. En stor fördel idag är att det finns både billiga och till och med helt gratis möjligheter för att marknadsföra sitt företag. Om man inte vill eller har möjlighet att investera i att bygga en hemsida så bör man se till att ha en Facebooksida där kunder kan checka in, eller ge betyg på företagets service eller produkter. Sociala medier är även ett utmärkt sätt att föra dialog med sina kunder.

3. Ha en plan för ekonomin både för företaget och privat. Som småföretagare hänger företaget och det privata tätt samman när det gäller ekonomi, skatt och juridik. För att till exempel kunna hantera föräldraledighet, eventuell sjukdom samt pension är det viktigt att ha en plan på plats för både planerade och oväntade händelser. Försök ha en god idé om olika scenarier för företaget och privatlivet de närmsta tre till fem åren.

.....

LRF Konsult projektgrupp: Anna Burlage Sjöberg, Anders Björkman, Linda Ternstedt, Joel Ledin, Stefan Ohlsson, ohan Petersson och Fredrik Rosén

Grafisk form: Joel Ledin **Tryck:** Digital

Allt innehåll i denna rapport: © LRF Konsult

Om LRF Konsult LRF Konsult är Sveriges största redovisnings- och rådgivningsföretag med över 75 000 kunder. Vi erbjuder branschspecifika tjänster inom ekonomi, juridik, affärsrådgivning och fastighetsförmedling. Med cirka 14 000 medarbetare på drygt 130 orter finns vi alltid nära dig.

